

Bản án số: 18/2026/HS-PT

Ngày: 14- 01- 2026

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH ĐẮK LẮK

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Trần Minh Quang.

Các Thẩm phán: Ông Y Thông Kbuôr, ông Lê Trúc Lâm.

- Thư ký phiên tòa: Bà Ngô Tiểu Linh Đan - Thư ký TAND tỉnh Đắk Lắk.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đắk Lắk tham gia phiên tòa: Bà Nguyễn Thị Minh Hồng - Kiểm sát viên.

Ngày 14 tháng 01 năm 2026, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk xét xử phúc thẩm công khai vụ án hình sự thụ lý số: 310/2025/TLPT-HS ngày 03 tháng 11 năm 2025 đối với bị cáo Y TH Ksor và bị cáo Y H Niê về tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm”, do có kháng cáo của các bị cáo đối với Bản án hình sự sơ thẩm số 02/2025/HS-ST ngày 23/9/2025 của Tòa án nhân dân Khu vực 6 – Đắk Lắk.

- Bị cáo có kháng cáo:

1. Họ và tên: **Y TH Ksor**, sinh ngày 15/10/1998 tại tỉnh Đắk Lắk. Giới tính: Nam. Nơi cư trú: Buôn Hằng Năm, xã Yang Mao, tỉnh Đắk Lắk. Quốc tịch: Việt Nam; dân tộc: M’ông; tôn giáo: không. Nghề nghiệp: Làm nông; trình độ học vấn: 6/12. Con ông Y Aih Mlô và bà H Jê Ksor; Vợ là H Greo Niê và có 02 con, con lớn sinh năm 2010, con nhỏ sinh năm 2012. Tiền án, tiền sự: Không.

Bị cáo hiện đang tại ngoại – Có mặt tại phiên tòa.

2. Họ và tên: **Y H Niê**, sinh ngày 01/12/1990 tại tỉnh Đắk Lắk. Giới tính: Nam. Nơi cư trú: Buôn Hằng Năm, xã Yang Mao, tỉnh Đắk Lắk. Quốc tịch: Việt Nam; dân tộc: M’ông; tôn giáo: không. Nghề nghiệp: Làm nông; trình độ học vấn: 3/12. Con ông Y Nhung Hlong và bà H Cúi Niê – đã chết; Vợ là H Bao Hlong và có 02 con, con lớn sinh năm 2009, con nhỏ sinh năm 2012. Tiền sự: Không.

Tiền án: Ngày 06/7/2022 bị Tòa án nhân dân huyện Đam Rông, tỉnh Lâm Đồng xử phạt 12 tháng tù về tội “Vi phạm quy định về khai thác, bảo vệ rừng và lâm sản”, ngày 19/01/2023 chấp hành xong hình phạt tù.

Bị cáo hiện đang tại ngoại – Có mặt tại phiên tòa.

- Người bào chữa cho bị cáo Y H Niê: Ông Nguyễn Đình Đạt – Trợ giúp viên pháp lý của Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh Đắk Lắk. Có mặt.

- Người bào chữa cho bị cáo Y TH Ksor: Ông Nguyễn Hữu Huệ – Trợ giúp viên pháp lý của Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh Đắk Lắk. Có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Sáng ngày 11/11/2024, Y TH Ksor và Y H Niê rủ nhau vào khu vực rừng thuộc xã Yang Mao để bắt ếch, cá và săn bắn thú rừng. Y TH Ksor điều khiển xe mô tô (không gắn biển số), nhãn hiệu GUIDA, mang theo 01 balo, 01 đèn pin, 01 dao nhỏ, nôi, thức ăn. Y H Niê điều khiển xe mô tô (không gắn biển số), loại xe ELEGANT, mang theo 01 ba lô, 01 đèn pin, lưới bắt cá, 01 dao nhỏ, xoong, thức ăn. Đến khu vực bìa rừng, Y TH và Y H để mô tô lại, đi bộ vào rừng.

Trên đường đi, Y TH Ksor lấy 01 khẩu súng kíp, đã được Y TH cất giấu ở trong rừng. Khoảng 18 giờ cùng ngày, Y TH và Y H tới lô 8, khoảnh 7, tiểu khu 1236 thuộc địa phận xã Yang Mao. Thấy 01 con Cheo đang nằm trên mặt đất, Y TH dùng súng bắn chết con Cheo, rồi đưa về lán trại. Y TH và Y H làm sạch, vắt phần đầu, nội tạng làm thức ăn, phần còn lại sấy khô bằng than củi để bảo quản.

Sau đó, Y TH và Y H tiếp tục đi soi ếch, phát hiện 01 lối mòn (cách lán trại khoảng 01km), theo kinh nghiệm đi rừng biết rằng trên lối mòn này sẽ có bẫy do người khác đặt. Nên Y TH và Y H đi theo lối mòn để thú rừng dính bẫy. Đến tiểu khu 1236 thuộc xã Yang Mao, thấy 01 con cheo, 01 con gà rừng, 01 con khỉ đã bị dính bẫy. Y TH gỡ những con thú rừng này ra khỏi bẫy, rồi cài bẫy lại. Y TH đưa các con thú rừng cho Y H bỏ vào ba lô mang về lán trại (trong đó con cheo và con khỉ đã chết, con gà rừng còn sống nhưng yếu, trên đường vận chuyển thì mới bị chết). Y TH và Y H mổ làm sạch con cheo và con khỉ, cắt phần đầu con cheo làm thức ăn, đồng thời sấy khô con khỉ và phần thân của con cheo để bảo quản. Trong khi đi săn bắt thú rừng, Y H nhặt được một khẩu súng không có bộ phận cò và búa đập. Do không sử dụng được nên Y H đã cất giấu trong khu vực lán trại.

Những ngày sau đó trời mưa nên Y TH và Y H nghỉ tại lán trại. Khoảng 20 giờ ngày 13 tháng 11 năm 2024, Y TH bỏ hai con cheo vào ba lô của Y TH. Y H bỏ con khỉ và con gà rừng vào ba lô của Y H vận chuyển ra khỏi rừng, đưa về nhà làm thức ăn cho gia đình.

Khoảng 03 giờ ngày 14 tháng 11 năm 2024, đi đến lô 01 khoảnh 7, tiểu khu 1128 thuộc địa phận xã Yang Mao, thấy 01 con sóc bay đậu trên cành cây thông, Y TH dùng súng bắn chết con sóc bay. Y H bỏ con sóc này vào ba lô để đưa về nhà. Trên đường về, Y TH giấu khẩu súng dưới 01 cây khô trong rừng. Sau đó Y TH và Y H đi ra khỏi rừng, điều khiển xe mô tô về nhà.

Khoảng 05 giờ 30 phút cùng ngày, Y TH và Y H đi đến địa phận buôn Hàng Năm, xã Giang Mao thì bị tổ công tác của Trạm kiểm lâm số 05 thuộc Hạt kiểm lâm Chư Yang Sin kiểm tra, phát hiện, lập biên bản thu giữ vật chứng đối với Y TH, Y H để lại ba lô và xe mô tô bỏ chạy về nhà.

- Vật chứng thu giữ:

- + 05 cá thể động vật, gồm: 01 cá thể Sóc bay trâu, 01 cá thể Gà tiền mặt đỏ, 01 cá thể Khỉ mặt đỏ, 02 cá thể nhai là Cheo cheo;
- + 01 ba lô màu đỏ - đen, 01 đèn pin màu vàng - đen của Y H Niê ;
- + 01 ba lô rằn ri, 01 đèn pin màu vàng - nâu của Y TH Ksor;
- + 01 khẩu súng được bọc trong túi ni lông màu trắng, chiều dài 174cm, báng súng dài 112cm, phần nòng dài 137cm, đường kính nòng 1,5cm;
- + 01 khẩu súng được tháo rời, bao gồm phần báng gỗ dài 107cm, phần nòng dài 105cm, đường kính nòng 1,5cm;
- + 40 cái bẫy bập dạng treo bằng dây cáp phanh xe đạp;
- + Xe mô tô không có biển số, loại xe ELEGANT, số máy VMSACEH044719; số khung RLCSC10MHFH044719 của Y H Niê;
- + Xe mô tô không có biển số, nhãn hiệu GUIDA, số máy VTTJL1IP5FMH001222; số khung VTTCCH053TT001222 của Y TH Ksor.

*** Kết quả trưng cầu giám định:**

- Kết luận giám định hình thái động vật số 2266/STTNSV ngày 25/12/2024 của Viện sinh thái và Tài nguyên sinh vật, thuộc Viện hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam:

Xác định tên loài cho mẫu vật, gồm:

- (1) Một cá thể động vật đã chết, nặng 1,6 kg là của loài Sóc bay trâu, có tên khoa học *Petaurista philippensis*;
- (2) Một cá thể động vật đã chết, nặng 0,5kg là của loài Gà tiền mặt đỏ, có tên khoa học *Polyplectron germaini*;
- (3) Một cá thể động vật đã chết, bị cạo sạch lông, nặng 2,8kg (mô tả theo quyết định trưng cầu trên, có tên khoa học *Macaca arctoides*);
- (4) Một cá thể động vật đã chết, đã bị mất phần đầu, cạo sạch lông, nặng 0,6kg, không còn đủ đặc điểm hình thái để kết luận loài.
- (5) Một cá thể động vật hoang dã đã chết, đã bị mất phần đầu, cạo sạch lông, nặng 0,6kg, không còn đủ đặc điểm hình thái để kết luận loài.

+ Xác định tình trạng bảo tồn theo quy định của pháp luật:

- (1) Loài Sóc bay trâu (*Petaurista philippensis*) và Khỉ mặt đỏ (*Macaca arctoides*) có tên trong Nhóm IIB, Danh mục thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm, ban hành kèm theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP ngày 22/09/2021 của Chính phủ.
- (2) Loài Gà tiền mặt đỏ (*Polyplectron germaini*) có tên trong Nhóm IB, Danh mục thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm, ban hành kèm theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP ngày 22/09/2021 của Chính phủ.
- (3) Loài Gà tiền mặt đỏ (*Polyplectron germaini*) có tên trong Phụ lục I, Danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ, ban hành kèm theo Nghị định 64/2019/NĐ-CP ngày 16/07/2019 của Chính phủ.

- Ngày 16/7/2025, Bảo tàng thiên nhiên Việt Nam - Viện hàn lâm khoa học và công nghệ có Kết quả giám định, với nội dung: Không có cơ sở khoa học để xác định 02 (hai) cá thể động vật đã chết, bị mất phần đầu, đã cạo sạch lông, sấy khô nướng chín, nặng 0,6kg thuộc loại nào do không khuếch đại được gen đích.

- Kết luận giám định tư pháp số 01 – 2025/KL/GĐTT ngày 14/02/2025 của chi cục kiểm lâm Đắk Lắk, xác định: Vị trí săn bắn thuộc vùng cấm săn bắn động vật hoang dã.

- Kết luận định giá tài sản số 2137 ngày 13/5/2025 của H đồng định giá tài sản trong tổ tụng hình sự tỉnh Đắk Lắk: 01 cá thể động vật của loài sóc bay trâu đã chết, cân nặng 1,6 kg trị giá 960.000 đồng; 01 cá thể động vật của loài Khỉ mặt đỏ đã chết, nặng 2,8kg trị giá 560.000 đồng; 02 cá thể động vật đã chết, bị mất phần đầu, cạo sạch lông, nặng 0,6kg/01 cá thể không đủ hình thái, đặc điểm, đều từ chối định giá. Thời điểm định giá tháng 11/2024.

- Kết luận giám định số 600/KL-KTHS ngày 26/5/2025 của Phân viện KHHS tại TP Đà Nẵng, kết luận:

+ Một khẩu súng tại mục 1.1 nêu trên gửi giám định là súng kíp, hiện tại còn sử dụng bắn được.

+ Một khẩu súng tại mục 1.2 nêu trên gửi giám chỉ có phần báng súng và nòng, hiện tại không sử dụng bắn được (không có bộ phận cò, búa đập), nên không thuộc vũ khí, công cụ hỗ trợ.

- Tại bản án hình sự sơ thẩm số 02/2025/HS-ST ngày 23/9/2025 của Tòa án nhân dân Khu vực 6 – Đắk Lắk đã Quyết định:

Tuyên bố các bị cáo Y TH Ksor và Y H Niê phạm tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm”;

Áp dụng điểm h khoản 2 Điều 244 và điểm s khoản 1, khoản 2 Điều 51 Bộ luật Hình sự. Xử phạt bị cáo Y TH Ksor 05(năm) tù. Thời hạn phạt tù tính từ ngày bị cáo đi thi hành án.

Áp dụng điểm h khoản 2 Điều 244 và điểm s khoản 1, khoản 2 Điều 51 và điểm h khoản 1 Điều 52 .Bộ luật Hình sự. Xử phạt bị cáo Y H Niê 05 (năm) 03 (Ba) tháng tù. Thời hạn phạt tù tính từ ngày bị cáo đi thi hành án.

- Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định về xử lý vật chứng, án phí và quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 03/10/2025, các bị cáo Y TH Ksor và Y H Niê kháng cáo với nội dung xin giảm nhẹ hình phạt.

- Tại phiên toà phúc thẩm, các bị cáo đã khai nhận toàn bộ hành vi phạm tội của mình cơ bản đúng như nội dung bản cáo trạng và Bản án sơ thẩm đã nêu và vẫn giữ nguyên nội dung đơn kháng cáo.

Sau khi phân tích, đánh giá tính chất, mức độ hành vi phạm tội của bị cáo, vị đại diện Viện kiểm sát cho rằng Tòa án cấp sơ thẩm đã xét xử các bị cáo Y TH Ksor và Y

H Niê về tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm” theo quy định tại điểm h khoản 2 Điều 244 Bộ luật hình sự là đúng quy định pháp luật. Xét kháng cáo của các bị cáo, thấy rằng: Mức hình phạt 05 năm tù đối với bị cáo Y TH Ksor và mức hình phạt 05 năm 03 tháng tù đối với bị cáo Y H Niê là có phần nghiêm khắc, đề nghị H đồng xét xử áp dụng điểm s, h khoản 1, khoản 2 Điều 51, Điều 54 Bộ luật Hình sự để cân nhắc giảm nhẹ hình phạt cho các bị cáo. Do đó, căn cứ điểm b khoản 1 Điều 355, Điều 357 Bộ luật Tố tụng hình sự, đề nghị H đồng xét xử chấp nhận kháng cáo của các bị cáo, sửa bản án sơ thẩm về hình phạt.

Các quyết định khác của bản án sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN:

Trên cơ sở nội dung vụ án, căn cứ vào các tài liệu có trong hồ sơ vụ án đã được tranh tụng tại phiên tòa, H đồng xét xử nhận định như sau:

[1] Lời khai của các bị cáo tại phiên tòa phúc thẩm là phù hợp với lời khai của các bị cáo tại cơ quan điều tra, tại phiên tòa sơ thẩm, phù hợp với các tài liệu, chứng cứ khác đã được thu thập trong hồ sơ vụ án. Như vậy, đã có đủ cơ sở xác định: Từ ngày 11 đến ngày 14/11/2024, các bị cáo Y TH Ksor và Y H Niê đã vào rừng tại tiểu khu 1236 thuộc địa phận xã Yang Mao, tỉnh Đắk Lắk – là vùng cấm săn bắt để săn bắt động vật hoang dã, trong đó có 01 cá thể Gà tiền mặt đỏ (*Polyplectron germaini*) có tên trong Phụ lục I, Danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ, ban hành kèm theo Nghị định 64/2019/NĐ-CP ngày 16/07/2019 của Chính phủ. Do đó, Tòa án cấp sơ thẩm xử phạt các bị cáo về tội “Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm” được quy định tại điểm h khoản 2 Điều 244 Bộ luật hình sự là có căn cứ, đúng người, đúng tội và đúng pháp luật.

[2] Xét kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt của các bị cáo, thấy rằng: Mức hình phạt 05 năm tù đối với bị cáo Y TH Ksor và 05 năm 03 tháng tù đối với bị cáo Y H Niê mà Tòa án cấp sơ thẩm xử phạt là có phần nghiêm khắc, các bị cáo là người đồng bào dân tộc thiểu số, có hoàn cảnh gia đình đặc biệt khó khăn, sinh sống phụ thuộc nên nhận thức pháp luật có phần hạn chế, sau khi phạm tội các bị cáo ăn năn hối cải về hành vi của mình, bị cáo Y TH Ksor cung cấp thêm được tình tiết bị cáo có ông ngoại là Liệt sỹ, các bị cáo phạm tội gây thiệt hại không lớn. Do vậy, xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đắk Lắk là có căn cứ chấp nhận, cần áp dụng quyết định hình phạt dưới mức thấp nhất của khung hình phạt được áp dụng đối với các bị cáo, sửa bản án sơ thẩm về hình phạt đối với các bị cáo là phù hợp.

[3] Về án phí: Do chấp nhận kháng cáo của các bị cáo nên các bị cáo không phải chịu án phí hình sự phúc thẩm.

[4] Các quyết định khác của bản án sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị, có hiệu lực pháp luật, kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo kháng nghị.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

[1] Căn cứ điểm b khoản 1 Điều 355; Điều 356 của Bộ luật Tố tụng hình sự;
Chấp nhận kháng cáo của các bị cáo Y TH Ksor và Y H Niê. Sửa bản án hình sự sơ thẩm số 02/2025/HS-ST ngày 23/9/2025 của Tòa án nhân dân Khu vực 6 – Đắk Lắk về hình phạt.

[2] Điều luật áp dụng và mức hình phạt:

Tuyên bố: Các bị cáo Y TH Ksor và Y H Niê phạm tội “*Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm*”;

Áp dụng điểm h khoản 2 Điều 244; điểm s, h khoản 1, khoản 2 Điều 51, Điều 54 Bộ luật hình sự. Xử phạt bị cáo **Y TH Ksor 03 (ba) năm tù**. Thời hạn phạt tù tính từ ngày bị cáo đi thi hành án.

Áp dụng điểm h khoản 2 Điều 244; điểm s, h khoản 1, khoản 2 Điều 51; điểm h khoản 1 Điều 52, Điều 54 Bộ luật Hình sự. Xử phạt bị cáo **Y H Niê 03 (ba) năm 03 (ba) tháng tù**. Thời hạn phạt tù tính từ ngày bị cáo đi thi hành án.

[3] Về án phí: Các bị cáo được miễn án phí hình sự phúc thẩm.

[4] Các quyết định khác của Bản án sơ thẩm không có kháng cáo, không bị kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- Tòa Phúc thẩm 2;
- Viện phúc thẩm 2;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- TAND Khu vực 6 – Đắk Lắk ;
- VKSND Khu vực 6– Đắk Lắk;
- Công an tỉnh Đắk Lắk (LLTP) ;
- Phòng THADS Khu vực 6– Đắk Lắk;
- Bị cáo;
- Lưu hồ sơ;
- Cổng thông tin điện tử Tòa án.

**TM. H ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Trần Minh Quang

